

STORTINGET

Innst. 216 L

(2022–2023)

Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

Prop. 37 L (2022–2023)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Endringer i vassdragsreguleringsloven, energiloven og vannressursloven (kostnadsdekning for tilsyn og kontroll)

Til Stortinget

Sammendrag

Olje- og energidepartementet foreslår i proposisjonen endringer i vannressursloven § 58, vassdragsreguleringsloven § 31 og energiloven §§ 9-6 og 10-1 ved at det blir tatt inn hjemler til å kreve inn sektoravgift til dekning av kostnader til tilsyns- og kontrollarbeid. De gjeldende lovbestemmelsene gir hjemmel til å kreve inn gebyr, og endringsforslaget vil supplere hjemmelsgrunnlaget i tråd med Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) praksis for dekning av kostnader til arbeid med tilsyn og kontroll.

Videre blir det foreslått noen mindre presiseringer i de aktuelle lovbestemmelsene om at gebyret eller sektoravgiften skal knytte seg til «tilsyns- og kontrollarbeid». I bestemmelsen om gebyr eller sektoravgift i energiloven § 9-6 blir det foreslått presisert at hjemmelen knytter seg til arbeid med kraftforsyningsberedskap. Der de ovennevnte bestemmelsene bruker begrepet «utgifter», blir det foreslått å erstatte dette med begrepet «kostnader».

Videre blir det foreslått å innføre hjemler i vassdragsreguleringsloven § 31 og energiloven §§ 9-6 og 10-1 for departementet til å regulere gebyr eller sektoravgift nærmere i forskrift. Det blir foreslått at gebyr eller sektorav-

gift etter energiloven og vassdragsreguleringsloven skal være tvangsgrunnlag for utlegg, og at det skal betales forsinkelsesrente ved for sen betaling, slik gjeldende bestemmelse om kostnadsdekning i vannressursloven § 58 legger opp til.

Departementet har sendt forslaget til lovendring på høring. I kapittel 2.3 gjør departementet rede for høringen, og i kapittel 3.2 gjør departementet rede for høringforslaget fra departementet.

I kapittel 3 beskriver departementet endringsforslagene i de tre lovene og innspillene fra høringsinstansene. I kapittel 3.4 finner man departementets vurdering.

Økonomiske og administrative konsekvenser

I kapittel 4 i proposisjonen gjør departementet rede for de økonomiske og administrative konsekvensene av forslaget til lovendring. Forslaget til lovendring består i hovedsak av endringer og presiseringer av eksisterende bestemmelser om kostnadsdekning av NVEs arbeid med tilsyn, kontroll og kraftforsyningsberedskap for at begrepsbruken i regelverket skal samsvare med bestemmelsene i Finansdepartementets rundskriv R-112/15 og NVEs praksis for kostnadsdekning.

Forslaget innebærer ingen endringer med tanke på omfanget av hvilke kostnader som blir krevd inn til dekning av NVEs arbeid med tilsyn, kontroll og kraftforsyningsberedskap.

Endringsforslagene som går ut på at gebyr og sektoravgift etter energiloven og vassdragsreguleringsloven skal være tvangsgrunnlag for utlegg, vil etter departementets vurdering kunne gjøre saksbehandlingen knyttet til innkreving lettere dersom det oppstår en situasjon der konsesjonæren ikke vil betale gebyret eller av-

giften. Utover dette har ikke forslaget økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning på myndighetsnivå.

Forslaget til ny forskrift om sektoravgifter for dekning av kostnader til tilsyns- og kontrollarbeidet til direktoratet (høringsdokumentet (nr. 2/2022)) vil etter departementets vurdering kunne resultere i endringer med tanke på fordeling av kostnader mellom konsesjonærene, men det vil ikke resultere i økt kostnadsdekning for NVEs arbeid med tilsyn, kontroll og kraftforsyningsberedskap. De økonomiske og administrative konsekvensene av en endret beregningsmodell er belyst i høringsdokumentet (nr. 2/2022). Departementet viser i proposisjonen til at innspill til den nye beregningsmodellen vil bli håndtert i denne høringsprosessen.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Mani Hussaini, Stein Erik Lauvås, Linda Monsen Merkesdal, lederen Marianne Sivertsen Næss og Hadia Tajik, fra Høyre, Nikolai Astrup, Bård Ludvig Thorheim, Ove Trellevik og Mathilde Tybring-Gjedde, fra Senterpartiet, Siv Mossleth, Ole André Myhrvold og Gro Anita Mykjåland, fra Fremskrittspartiet, Terje Halleland og Marius Arion Nilsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Haltbrekken og Birgit Oline Kjerstad, fra Rødt, Sofie Marhaug, fra Venstre, Ola Elvestuen, fra Miljøpartiet De Grønne, Kristoffer Robin Haug, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, viser til at rundskriv R-112/15 Bestemmelser om statlig gebyr- og avgiftsfinansiering fra Finansdepartementet som gjelder fra 1. januar 2016, fastsetter vilkår for hvordan gebyr og sektoravgift skal fastsettes og administreres. Det følger av rundskrivet at både gebyr og sektoravgift skal være lovhjemlet.

Komiteen viser til at forslaget til lovendringer tar inn hjemler for å kreve inn sektoravgift til dekning av kostnader til tilsyns- og kontrollarbeid for Norges vassdrags og energidirektorat (NVE) og innebærer noen mindre presiseringer og noen endringer i begrepsbruk. Komiteen noterer seg at høringsinnspillene er svart ut på en dekkende måte av departementet.

Medlemene i komiteen frå Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet Dei Grøne viser til Miljødirektoratet sitt høringsinnspel, som peikar på at det kan vere vesentlege effektiviseringsgevinstar å hente på å innføre ei sektoravgift som også omfattar tilsyn og kontrollarbeid utført av miljømyndighetene innanfor delegert ansvarsom-

råde og med same lovgrunnlag. Desse medlemmene meiner at dersom det både kan gi meir konsistent hand-saming av miljøtilsynet i konsesjonssaker og meir føreseielege vilkår for konsesjonærene og sparast kostnader på å samordne og fordele oppgåvene annleis enn i dag mellom miljømyndighetene og NVE, så bør det greiast ut.

Desse medlemmene fremjar følgjande forslag:

«Stortinget ber regjeringa greie ut moglege forbetringar og moglege endringar i fordeling av oppgåver mellom miljømyndighetene og NVE som kan gi eit meir konsistent tilsyn med meir føreseielege vilkår for konsesjonærene og meir effektiv ressursbruk totalt sett.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringa greie ut moglege forbetringar og moglege endringar i fordeling av oppgåver mellom miljømyndighetene og NVE som kan gi eit meir konsistent tilsyn med meir føreseielege vilkår for konsesjonærene og meir effektiv ressursbruk totalt sett.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i vassdragsreguleringsloven, energiloven og vannressursloven (kostnadsdekning for tilsyn og kontroll)

I

I lov 14. desember 1917 nr. 17 om regulering og kraftutbygging i vassdrag skal § 31 lyde:

§ 31 *Tilsyn og kontroll*

Konsesjonæren må tåle den kontroll med overholdelsen av de fastsatte betingelser i konsesjonen eller i medhold av denne som departementet finner nødvendig. *Til dekning av kostnader til tilsyns- og kontrollarbeid innkreves gebyr eller sektoravgift.*

Departementet kan gi forskrift om gebyr eller sektoravgift og om innrapportering av opplysninger som er nødvendige for beregning av gebyret eller sektoravgiften.

Gebyret eller sektoravgiften er tvangsgrunnlag for utlegg. Betales ikke sektoravgiften eller gebyret til forfallstid, svares deretter rente som fastsatt i medhold av lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. § 3 første ledd.

II

I lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. blir det gjort følgende endringer:

§ 9-6 skal lyde:

§ 9-6 (*Gebyr eller sektoravgift til dekning av kostnader*)

Beredskapsmyndigheten kan kreve gebyr eller sektoravgift fra enheter i KBO til dekning av kostnadene ved beredskapsmyndighetens arbeid med kraftforsyningsberedskap. *Kostnadene utlignes på de enhetene som omfattes av § 9-1 første ledd, eller som er utpekt som KBO-enheter i medhold av denne loven.*

Departementet kan gi forskrift om gebyr eller sektoravgift og om innrapportering av opplysninger som er nødvendige for beregning av gebyret eller sektoravgiften.

Gebyret eller sektoravgiften er tvangsgrunnlag for utlegg. Betales ikke sektoravgiften eller gebyret til forfallstid, svares deretter rente som fastsatt i medhold av lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. § 3 første ledd.

§ 10-1 overskriften skal lyde:
(*Tilsyn og kontroll*)

§ 10-1 første ledd fjerde punktum skal lyde:

Kostnadene til kontroll knyttet til § 4-2 skal betales av konsesjonæren.

§ 10-1 nytt syvende og åttende ledd skal lyde:

Til dekning av departementets kostnader til tilsyns- og kontrollarbeid knyttet til kapittel 3 og 5, innkreves et gebyr eller en sektoravgift. Departementet kan gi forskrift om gebyr eller sektoravgift og om innrapportering av opplysninger som er nødvendige for beregning av gebyret eller sektoravgiften.

Gebyret eller sektoravgiften er tvangsgrunnlag for utlegg. Betales ikke gebyret eller sektoravgiften til forfallstid, svares deretter rente som fastsatt i medhold av lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. § 3 første ledd.

III

I lov 24. november 2000 nr. 82 om vassdrag og grunnvann skal § 58 lyde:

§ 58 (*Gebyr og sektoravgift for tilsyn og kontroll med vassdragstiltak*)

Vassdragsmyndigheten kan gi forskrift om gebyr eller sektoravgift til dekning av tilsyns- og kontrollarbeid med vassdragstiltak og om innrapportering av opplysninger som er nødvendige for beregning av gebyret eller sektoravgiften. *Satsene skal settes slik at gebyrene eller sektoravgiftene samlet ikke overskrider vassdragsmyndighetens kostnader med tilsyns- og kontrollarbeidet og til tiltak etter § 40 første ledd annet punktum. Gebyret eller sektoravgiften er tvangsgrunnlag for utlegg. Betales ikke gebyret eller sektoravgiften til forfallstid, svares deretter rente som fastsatt i medhold av lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. § 3 første ledd.*

IV

Lova gjeld frå den tida Kongen fastset.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 9. mars 2023

Marianne Sivertsen Næss

leder

Bård Ludvig Thorheim

ordfører

